

osoby, které — dle svého náboženství pokládají přísahu za nedovolenou, avšak slavnostní ujištění své považují za tak svaté, jako jiné společnosti náboženské přísahu, jako na příklad Memnonisté — těmto bylo a je dovoleno, aby po tom, když je byl soudce upozornil na povinnost mluvit pravdu a na následky křivé výpovědi, pouze — slibovali rukou dáním.

Jiná výjimka platila pro členy býv. cís. domu, při kterých formalnosti řečené neměly vůbec místa, a u nichž přísahu zastupovalo písemné ujištění dané na místo přísahy. (Výnos minist. sprav. 14/5 1854 č. 8346).

Jinaké výjimky platí i pro osoby duchovní, pro němé a hluchoněmé, pouze osoby bez vyznání ještě dnes v republice jsou zákonem nuceny přísahati dle vzorce předepsaného shora citovaným § 1. zák. z 3. května 1868 č. 33 ř. z.

Stav tento je nemožný na dále v našem státě, který má nejdemokratičtější ústavu v Evropě.

Osob bez vyznání přibývá u nás každým dnem, a přibývá tedy i oněch nedorozumění výše zmíněných. Méně úzkostliví soudcové sice dovedou se již dnes vyhnouti úskalí tím, že berou osoby bez vyznání pouze do slibu dle obdoby onoho výnosu z r. 1816, avšak jiní, kteří pevně lpí na půdě zákona, byť i měli pochopení pro dnešní nemožný stav, vymáhají přísahu dle předpisů a vyvolávají neshody.

Bylo by záhodno, aby zákon z 3. května 1868 č. 33 ř. z. doplněn byl § 4. a) tohoto znění:

Osoby bez vyznání činí slavnostní slib na místě přísahy.

Formule tohoto slibu zní:

Slibuji slavně na místě přísahy, že... (pak následují další slova přísahy svědecké nebo znalecké nebo přísahy strany). Zároveň »Tak mi dopomáhej Bůh« odpadá.

Podotýkám, že všichni přítomní za tohoto slibu, dbáli-li se už u nás tolik na formality, mají být vyzváni, aby slib stejně jako přísahu vyslechli stoje. (Dvor. dekret ze 17. listopadu 1826 č. 2231.)

R. z. s. Dr. Fr. Procházka.

DENNÍK.

Sociální péče o mládež a reforma poručenského soudnictví
Pod tímto heslem uveřejněný článek v »Hovorně« 11. sešitu Právníka nutí k diskusi. Naše republika neoplývá, bohužel, nadbytečným počtem soudců a v čase dohledném sotva zvětší se počet pří-

slušníků stavu soudcovského tak, aby čestně obsáhnouti mohl veškeré úkoly, které nová doba přináší a jistě ještě přinese. Tato okolnost vyvolává snahu po úlevách soudům a mezi návrhy ze středu soudcovstva vyšlymi bylo mimo jiné žádáno, aby soudci zbaveni byli veškeré práce neprávnícké v řízení nesporném, zejména také dohledu a péče o mládež. Uznávám plně ohromnou důležitost péče o mládež pro stát, pro budoucnost národa a státu, obzvláště v nynější době mravní schátralosti a poválečné psychosy. Avšak je-li sociální péče o mládež důležitou, jest proto nutno, aby byla svěřena soudům přetíženým jinou výlučně soudcovskou agendou? Není věc ta bližší pedagogům a sociologům, nežli soudcům? Pohledněme na dosavadní způsob poručenské agendy soudní. Tu na potaz bylo by nutno vzíti zkušené soudce poručenské jednak z velkých měst a průmyslových středisk, jednak od soudů venkovských jak velkých, tak i nejmenších. Pravda jest, že soudce poručenský jest ve většině případů nejvážnější osobou ve svém okrese, který svojí osobou jaksi zaručuje úspěch věci. Má však soudce ten jen věci poručenské na starosti? Kollegové přednostové soudů řekněte upřímně, kolik času zbude vám pro jednotlivý případ poručenský zvláštní péče vyřadující? Při nejlepší vůli musí ten nejsvědomitější soudce státi se šablonovitým. A teď si představte, že by se vám měly přidělit »sbory občanské« a úřad že konati by se měl kolegiálně. Máme již z poslední doby přemnoho zkušeností s přibráním živlů laických, a rád bych poznal soudce, který při vši svobodomyšlnosti by si přál, aby obor laického působení u soudů se rozšířil. Když nic jiného, co času by nová ta instituce soudce stála a kde by čas ten vzíti měl! Zkušenosti poslední doby učí, že obecenstvo přímo vyhýbá se působení tam, kde z činnosti nekyne mu žádný zisk. Těžko by se shledávali potřební pomocníci ochotníci pro soudce a věc by jistě uvázla. Péče o mládež nesmí se posuzovati jako byrokratická, papírová činnost, která vyčerpala by se rejstříky, kartothekami, dotazníky, výkazy a statistickými tabulkami, nýbrž jako životní činnost, jako velice důležitý obor veřejného života. Příliš jemných rukou, citlivých srdcí, životní zkušenosti, rozhledu, neunavné píce a lásky pro věc samu nutno požadovati od těch, jimž péče o mládež v novém našem státu svěřiti by se měla. Nechci říci, že by soudci neměli těchto vlastností, avšak nedovedu si představit moderní úpravu sociální péče o mládež v nějakém »soudním oddělení« s laickým sborem. Neschvaluji proto návrhu plzeňského kollegy a smím-li svůj náhled vysloviti, tvrdím, že jedině samostatné, řádně vybavené a organisované úřady pro sociální péči o mládež mohou veliký

úkol tento zmoci. Ústavy ty musily by býti neodvislými na soudech, za to v nejužším spojení se všemi institucemi jako jsou sirotčince, opatrovny, polepšovny atd. Přírozeně podřízeny by byly ministerstvu sociální péče a ve spojení jednak se soudy jednak se školami. Těmto ústavům bylo by také možno svěřiti neprávníckou část agendy poručenské i v určitých případech snad trestní pravomoc nad mladistvými (snad do 14 let). Věc jest však příliš důležitou, než abych já, venkovský soudce, neznající, zda a jaké plány v ministerstvu sociální péče a v ministerstvu spravedlnosti již připravovány jsou, mohl o podrobnostech se rozepsati. To chci jenom připomenouti, že bylo by velice záhodno, dříve než o nové úpravě sociální péče o mládež a reformě poručenského soudnictví jednati se bude, svolati anketu soudců prakticky v oboru tomto pracujících a vyslechnouti všechny jejich návrhy a názory. Jen tak bude možno řešiti veledůležitou otázku tuto zdárně.

Karel Pošva.

Revise občanského zákoníka. V ministerstvu spravedlnosti konala se další porada o revisi textu obecného zákona občanského, který bude pak authentickým textem a jednotným zákonem pro Československou republiku. Počátkem prosince t. r. zahájí svou práci subkomitety, jež byly ustanoveny pro všeobecnou část, pro právo rodinné, věcné, dědické a obligační. V zásadě bylo usneseno převzítí nynější stav občanského práva vyvinuvší se podle obecného zákona občanského z roku 1811 a dalších předpisů upravujících soukromé právo hmotné, pokud možno jen s nutnými změnami a opravami. Ministerstvo spravedlnosti pozvalo již v roce 1918 širší veřejnost k účasti na kodifikačních pracech tím, aby mu byly sděleny vhodné návrhy a náměty, k nimž by možno bylo přihlížeti při revisi a úpravě dosavadních zákonných předpisů; pozvalo k tomu zejména i odborné kruhy. Takových podnětů došlo však dosud jen nepatrně. Žádá proto z usnesení konané porady opětně, zejména odborné kruhy právnické, aby svými poznatky z praxe přispěly k účelné revisi občanského zákoníka. Ministerstvo spravedlnosti přijme s povděkem každý vhodný podnět; nebude třeba obšírných návrhů, nýbrž stačí námět na změnu neb úpravu některého ustanovení se stručným odůvodněním. Takovéto náměty buďte zasílány přímo ministerstvu spravedlnosti v době nejkratší, aby mohlo k nim přihlíženo býti při pracech v subkomitétách.

K § 4. a 17. zákona ze dne 11. května 1894 č. 126. Tímto zákonem usnadněno jest řízení při odloučení částic pozemkových za účelem zřízení, přeložení, neb rozšíření veřejných cest a k dilům vodním v tom případě, že cena pozemku, který odloučen